

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Noram ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus. (Az általános kátholikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor. 1895. márc. 6-án

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

Karácsony.

A gondolatok és érzelmek mint méhraj bódító zümmögése veszi körül elménket, szívünket e szónál: *karácsony*. El-eltévelyeg gondolatunk a múltban, s bármily zivataros lett legyen az és fájó, mégis, mintha a bethlehemi szegényes istállóban lejátszó isteni események égi atmoszférája hatna áldásosan a tőle oly távol eső keresztény egész valójára, úgy villanyozódik fel gazdag és szegény, előkelő és rangtalan szíve és nézi jól eső hatását a karácsony andalító jelentőségének. Menyország és a szegényes istálló földi semmisége, Isten és teremtmény ölelkeznek, sőt több, egyesülnek egymással.

Mennyi öröm és bű, mennyi dicsőség, felség és gyengeség, mily megmérhetlen nagyság és kicsiség nyer kifejezést e szóban: *Karácsony!* S mégis, mily békességes, megnyugtató összhangzat van a különbözőzetekben!

Bámulva és álmélkodva nézi szemünk az ó-testamentumi elemek forrongását. Mintha az egész egy kibontakozási korszak volna a bizonytalanság kétely korbácsolta tengeréből a való-

ságra, a bizonyosra, az igazságra. Hegy-magasságu hullámokat vet az a tenger, a rajta evezők milliói temetkeznek azok tajtékzó örvényébe, velőtrázó morajjal, vészjóslóan törnek a part felé és — ennek lágy, laza porondján, mint érző keblen a duló fájdalom, úgy enyésznek el.

Jött az első karácsony, s a megtestesült égi szeretet szegényes jászolyánál megtört az ó-testamentumi elemek duló harcza: egyidőre kibékült a világ: öntudatlanul, a dolgok okát alig tudó bámulattal csüngött a bethlehemi eseményeken, melyek a multa fátolyat, a jövőre pedig a mindenható szeretet ellenállhatlan fénykéveit veték előre. Temetés és feltámadás egy napon, egy időben, egy helyen: Karácsony napján, az Istenfia születésekor, a bethlehemi jászolyánál.

Boldog nap, a melyen egy világ-korszak eltemetett, a feltámadásra. Boldog múlt, mely hamvaiból Phoenix madárként egy dicsőbb, örökélettel kecsesített korszakot támasztott életre, s a melyet az Istenfia jászolyánál anyagi dalos ajkak énekeltek meg.

Oh varázsoljuk vissza azt az áldott

napot! Vagy tán arra vagyunk kárhoztatva mi, kiknek szintén szólt a menyeyi karok örömtől hirdető dalos Evangeliuma, hogy csak az emlék szegényes, száraz kenyérmorzsán tartunk igazságot, szeretetet, békét éhező lelkünket?! Oh, varázsoljuk vissza azt az áldott első karácsonyt minden reményével, minden vigaszával, minden édes örömeivel s buzdító kilátásaival! Rajtunk mulik, megtehetjük, mert: „Békesség a jóakaratu embereknek!”

Kilencszáz évvel ezelőtt ünnepelte az édes magyar haza is első karácsonyát. Képzetelem, lelkem, mely elmélázva kilencszázados királyságunk elmúlt nagy eseményein tekint vissza a keresztény magyarság sokat ígérő, reménysugaras gyermekkorára, azt mondja nekem, hogy boldog volt akkor nemzetem, sőt több, az a béke, az a boldogság, melyet a világ nem adhat és mely mint maga az Isteniség járja át és tölti be a jóakaratu ember egész valóját, járta át az akkor még ifjú magyar nemzet testét, lelkét, egész valóját s rakta le szívében azt a hatalmas életerőt, melyet az Isten fia jászolyánál merített az egész világ, s mely még ma is hatalmas lüktetéssel

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRGZÁJA.

Vétkeztem, bocsáss meg!

Gyönyörű éjszaka! Nem susog a szellő, a leveletlen fáknak egy ága sem mozdul; vékony hótakarója alatt alussza álmát a nagy természet. Fenn a magas égen csillagok ragyognak; lemosolyognak az alvó földtekére s rezgő csillaguk visszatükröződik a tiszta hólepel vakító fehérségben.

Szent karácsony éjszakája!

Hány gyermekszív ver hangosabban; hánynak szeméire lopja oda az álmot a naiv izgatottság, melylyel az ő Jézuskáját várja, a ki hoz neki zöld karácsonyfát aranyos dívekkel, libegő lángokkal.

A szűk családi körben boldogság honol, az ifjú anya sugárzó arccal rendezgeti a Jézuska ajándékait alvó gyermeke számára, ki most édes álmában szőke fejű angyalkákkal társalog s gögyögve-dadogva kéri őket, hogy küldjék el hozzá is azt a jó kis Jézust.

Csak egy házra nem száll a boldogság áldása.

Öröm helyett bánat, vigás helyett bántó szomorúság uralkodik itten. Szürke félhomályal küzd a pislogó mécses; lobogó lángja mellett rezgő tánczot járnak a falra dobott árnyak. Szegényes ágyon gyenge gyermek alszik.

Halavány arcán ül a halál sápadtsága,

vonagló ajkán kijárót keres a bennszorult lélek. Mellette ül anyja. Lázas izgatottsággal tekint a gyermekre, szerető szívének szenvedő kincsére. Fekete szemében álmatlan éjszakák s keserű szenvedés lidérczénye csillog; számolja a perczet: a beteg gyermeknek hűrgő lélegzését szorult szívvel hallja, szorongatja kis kezét s forró csókkal melneti hidegülő arcát.

A kis beteg arcán gyöngyözök a veríték, a halál hideg verítéke; a gyötrőlt anyának arcán végigszánt a könnyeknek árja, a közel jövőnek szomoru sejtelve szorongatja keblét. A gyermek felriad nyugtalan álmából.

— Anyám, kedves jó Anyám, mikor jön a kis Jézus?

Az anya mutatja neki a zöld fényőveget.

— Mindjárt itt lesz édesem, csak aludjál csendesen.

A beteg gyermek leerőlteti fáradt szempilláit. Az emelkedő lúz kábult álombaráingatja. Anyja tépelődik mellette, elhagyottan, egyedül. A gyermek minden fuldokló hörgésére szívéhez kap, melyet kínzó erővel szorít a fájdalom. Törülgeti a verejtéket, mely gyermekéről gyöngyözök; ajkait rátapasztja annak kékülő ajkára, hogy visszaszorítsa az életet, mely a ziháló kis kebelben többé tápot nem talál.

Hiába! Hiába!

A gyermek vergődik, kiaszott karjait emelteti az égnek, lélekzete elakad, tagjai hidegek, mint a fehér márvány.

A szegény asszony kétségbeesve tördeli kezét: látja jönni a halált, mely el fogja rabolni gyermekét.

A kis szenvedőt megrázza a láz. Felébredt; szokatlan erővel felemelkedik ágyában: tágra nyílt szemekkel bámul az anyjára.

— Láttam, anyám, láttam! — kiált kitörő örömmel.

— Mit láttál, édes kis gyermekem? — kérdi szánakozó részvétellel a lesújtott anya.

— Láttam a kis Jézust! — tapsolt a szenvedő gyermek. Szemeiben kísérteties csillogással lángolt az örömeinek fénye: aztán tapsoló karja lehanyatlott, visszasüppedt ágyába, sápadt arcára odarajzolta a kis Jézus a boldogság mosolygását s a halál anyala karjaiba vette a hidegülő testből kiszabadult lelkét.

A szerencsétlen anya velőtrázó sikoltással borul a kiesiny tetemre, fuldokló zokogással kitör könnyeinek árja. Költögeti kedves gyermekét, csókolja ajkát, gyöngéd kezeivel végig simítja bodor, göndör fürtjeit. De az anya kéltő szózatára nem felel a gyermek, hisz angyalokkal játszik fenn a fényes égen.

A fiatal asszony csak sir, zokog egy ideig, kezét tördeli a marados fájdalomban: végre ő is elcsendesül. Vigasztaló álomban játszik gyermekével; a szobára meg ráborul az éji némaság, melyet nem zavar a legkisebb zaj.

* * *

nyilatkozik meg az ezeréves magyar nemzet ereiben. A létérti nehézküzdél, mek sokszor végveszéllyel tanyegető érvágásai meggyengíteni talán igen, de kioltani nem tudták a magyar vérből azt az életet, azt a fentartó, újra és újra felpeszűdölő tápanyagot, lelki erőt, bátorságot, kitartást, szülő életfeltételt, melyet a kereszténység, a szeretet mindeneket átélő és meggyőző magasztos vallása képes csak egyesegyedül nyújtani az egyesnek úgy, mint az egész nemzetnek.

Felejtjük-e a mellett, a mely Istent, vallást, életet, létjogosultságot biztosított? Szakítsunk-e azzal a fényes-borus multtal s annak tradícióival, a midőn neki köszönjük azt, hogy „él még nemzet a hazán” s reményleni engedi, hogy még lesz annak a most oly feldult kebellet járó-kelő, oly zaklatott szívvel küzködő, saját magával meghasonlott, bizalmát, jövőjében való reményét veszítette magyar népnek *karácsonyja*, oly dicső, oly fényes, a felkorbácsolt népelemeket lecsendesítő, mindeneket kibékítő karácsonyja, mint a milyent élt, midőn szent karácsonk dicsőfénye először ragyogta be az Istenfia jászolya köré *elűszür* gyűlő magyar nép *keresztény* zömét.

Talán nagyon is sok reményt fűzők a jövőhöz? Nem. Hisz' még jönni fog, mert jönni kell, egy jobb kor!

Aztán hiszen keresztény nemzet vagyunk, a melynek balgaság volna reményleni a megtestesült Ige hite és szeretete nélkül.

Okulni a multon, az bölcsesség, élni a jelenben és jelennek úgy, hogy boldog, biztos jövőt biztosítsunk továbbra is a kilencszáz éves *keresztény* hazának, nemzetünknek és magunknak, ez pedig szent kötelessége minden magyarnak! Ebből pedig e szent kötelességre minden hazáját szerető magyar ma, hazánk kilencszázados keresztény karácsonyján, hogy jelen alkotmányod, s nemzetünk történelmében oly kiváltságos esztendőnek világra szóló megünneplése csak gyenge előhírnöke legyen ama dicsőségnek és diadaloknak, melyet az ezeréves Magyarország a jászolyban megszületett és örökké élő kereszténység áldásos befolyása alatt ismét csak a mult lélekemelő s dicső emlékének buzdulva aratand egy második ezer esztendőben, ha kitart az igaz keresztény egységes hitelvei és ezeknek következetes érvényszerzése mellett.

Mennyei isteni Felség, földi királyok hatalmasságai s szegény pásztorok nem méltott egyszerűsége ölelkezik a bethlehemi jászolnál — szeretetben. A viágtörténelem páratlan és bámulatra ragadó eseménye, az egyenlőség, egyetértés és testvériség megtestesülése.

Szent Karácsony, te ezt nemcsak hirdeted szívreható jelentőséggel, mint teszik azok, kik legtöbbszörre legtávolabb is állanak ama három nagyfotosságu erény gyakorlásától, hanem legalább is minden évben egyszer, újra éleszted, lángra gyújtod minden jóakaró keresztény szívben azt a drága, kívánatos, áldást árasztó egyenlőséget, egyetértést és testvériséget, az isteni szeretetnek a jászolyban magasra fellobogó lángtengerénél. Isten és ember, ember és ember — *egy szív, egy lélek. Mily végtelenül boldogító érzés tölti el a szívet már csak e gondolatnál is!*

Oh miért nem szüntök meg kará-

Tekintete holt gyermekének mosolygó arcára esik.

Mint az anya-tigris, melytől kölykét elrabolták, úgy vetette magát a szerencsétlen asszony szívtelen ferjére, belemarkolt üstökébe, hogy a részeg ember fájdalmas sziszegéssel ugrott fel fekhelyéről.

Meghalt! — kiáltott fájdalmasan az asszony. Hallod, meghalt!

— Ki, ki halt meg? kérde a férj.

— Meghalt! Az én gyermekem, a te gyermeked! — s az asszony örüléshez közel álló szenvedéllyel felragadta a gyermeknek holttestét s oda tartotta a bambán bámuló apának bámuló szemei elé.

— Nézzed csak, — nézzed!

A gyermek lecsukló feje oda tapadt az elvadult apának borgóz arcához; érezte a halálnak hidegségét s ijedten tántorodott vissza. A rideg való egyszerre eltízte fejéből a nehéz mámort, tekintete rátapadt a mozdulatlan gyermekre, vonagló ajkain vontatottan tagolta a kételkedő kérdést:

— Meghalt?

Az anya lerogyik egy székre, kitörő könnyei enyhítik fájdalmát.

Az apa meg csak áll. Tekintetében megfagy számeinek tüze, melle hörögve zihál, lélekzete rövid, látkető vére mind a fejébe tódul

Egyetlen gyermeke nincs többé!

A súlyos veszteség felkelti elfásult lelké-

csöny napján örökre ti a nemzet testét, mint szű a fát, úgy emészto politikai versenyegsek és érdekhajhazások, miért nem csendesedtek le a karácsonyfa tövében, mely a szeretet, a jóakarat, az osztatlan öröm néma és mégis oly ékesen szóló hirdetője, ti a nemzetet megmérgező pártviszályok és bizalmat öltő önérdék szülte törekvések, áskálódások. Miért dulsz ádáz testvérharca a nemzet, az egy anyának édes gyermekei között és gyengíted az egy családban összpontosuló erőt, tevékenységet, és akadályozod meg az egy közös nemzeti cél felé való törekvést!?

Jobb kor után epedsz, karácsonyt vársz, nemzetem; de elfeledni látszol, hogy nincs karácsony béke, jóakarat, szeretet nélkül. A hol a béke, ott a szeretet, jólét, testvériség és megelégedés.

Ebredj nemzetem, halljad, értsed, szívd meg a boldog menny dicső lakóinak dalos ajkairól elhangzó s neked is szóló béke evangéliumát. Ezer éves multad megérdemli, jelened követeli, boldog jövődnél tartozol vele, mint keresztény, mint magyar és mint hazafi.

A jóakarat a szeretetnek névmása, a békesség pedig ezeknek Isten szellemétől körülöngött édes-kedves hajléka.

Hazám, légy nemzetünkre nézve folytonos ünneplője a békét, összetartást és szeretetet hirdető karácsonynak, légy erős, dicsőfényben uszó hajléka annak, a minek Isten felkereste tanyája volt a bethlehemi szerény lak: a szeretetnek, a békességnek, a jóakaratnak, — és a hazafénnyre derül!

ben a szurynyadó érzelmet, melynek neve: szülői szeretet. Az erős emberen erőt vesz a mardosó önvád. Megtántorodva térdre esik zokogó felesége mellé s megragadja kezét: Vétkeztem, óh bocsáss meg, bocsáss meg!

Az asszony elfordítja fejét, kezét kivonja kezéből. De a férj csak rimázkodik tovább. — Gyermeke tüdvére, első szerelmére kéri, hogy bocsásson meg neki.

A fiatal asszony lassankint ellágyul. Ráveti könytől ázott szemét, látja a férje arcán tükröződő bánatot. Látja kintől vonaglni azt az arcot, melyen eddig csak ocsmány szenvedélyek kéje rajzolódott.

És kész neki megbocsájtani.

Egymásra borulva zokognak mindketten s a gyermek hideg teteme mellett felmelegszik a hitvesi szeretet.

— Ne menj el, susog reszkető hangon a fiatal asszony.

— Soha, soha többé! S a férjnek szeméből két nehéz könnyesepp hull alá, s végig perög a nőnek halavány arcán.

Az engesztelő forró könnye volt ez!

. . . . A templomból átzug az orgonának méltóságos hangja; s mintha angyalkákkal játszó gyermekük szelleme lebegne felettük, felhangzik a karácsonyi ének örvendő árja: Dicsőség Istennek, békesség embernek

Ereány!

ÜJ DONSA GOK.

— **Lapunk legközelebbi száma tekintettel a karácsonyi ünnepekre, szombaton, azaz e hó 29-én fog megjelenni.**

— **Karácsony, sz. ünnepe.** Az isteni Megváltó, Jézus Krisztus születésének emléknapján, sz. karácsony napján az éjjeli s ünnepi sz. misét és sz. beszédet a székesegyházban **Károly János**, káptalani helynök, nagyprépost fogja tartani. Szt. István első vértanu ünnepén a székesegyházban az ünnepi sz. misét **Károly János** káptalani helynök, nagyprépost fogja bemutatni az egek csanak, az ünnepi sz. beszédet pedig **Kéri Ferenc** karkáplán fogja tartani.

Fejedelmi adomány. Mint hitelesen értesülünk, dr. Szalay Alfréd zirczi perjel 14 ezer koronát adományozott egy Zirczen felállítandó leányiskolára. E szép tett nem szorul bővebb dicséretre. Ime a holtkéz!

— **Az első karácsonyfa Magyarországon.** A karácsonyfák szokását Magyarországon boldog emlékeztető **József** nádor harmadik neje, **Dorottya** württembergi hercegnő honosította meg. A meleg szívi, mély kedélyű, német nő hazájából hozta ezt a bájos szokást és nálunk ő állította fel az első karácsonyfát. Előbb mostoha gyermekeinek **István** kir. herceg és **Hermína** hercegnőnek, később saját kis fiának, az első szülött **Sándor** kir. hercegnek, a ki oly szép reményekre jogosított, de korán sirba dőlt. A pazar fényű, óriás karácsonyfa rendesen a budai várak egyik termében volt felállítva, és oldalt asztalokra helyezve az ajándékok nagy halmaza állott. Különösen fényesek voltak a karácsonyesték a huszas években, mikor a palatinusné megismerkedett új hazája viszonyaival. Több etekelő főúri család gyermekeit is meghívták és rendesen ott voltak **Keglevich Géza**, **Teleki László** a későbbi híres ellenzéki pártvezér, **Beniczky Márton** és **Adolf**, **Zichy Antonia**, a későbbi vértanu **Batthyány** felesége és még több főrangú leányka. Az ünnepet rendesen házihangverseny, műkedvelői előadás rekesztette be és egy ilyen alkalommal **Hermína** kir. hercegnő Vay Idával játszott zongorán, négykézre egy ünnepi kantatét, **Teleki László** pedig alkalmi költeményt szavalt, melyben köszönetet mond a Jézuskának és kéri, hogy a haza és nemzet geniuszával egyetemben vegye pártfogásába a fenséges nádori családát. Keresztény és pogány izzel vegyes tabló zárta be a költeményt, a mennyiben lent egy pompás, megvilágított **Bethlehem** állott, fent pedig két **Génusz** — **Erdődy Mária** és **Eszterházy Agnes** — babétkoszorút helyeztek a nádor és a nádorné szobrára.

A karácsonyest kegyeletes szokásait **Dorottya** hercegnő átlátnálta gyermekei szívébe, és rendkívül fényes karácsonyfát gyújtottak rendesen Alsóúton is, **József** főherceg családjában.

— **Az árvák karácsonyfája.** A szeretet magasztos ünnepe, a szent karácsony örömet, boldogságot hoz a szívekbe s ez örömet igyekezzünk másokkal is megosztani. Ezért ősi szokás észent nap előestéjén ajándékokat osztogatni szereteteinknek. A családoknál kigyultak a karácsonyfa apró gyertyácskái s rávetik fényüket az aprók és nagyok egyaránt örömben uszó arczára. Teljes az-öröm, teljes a boldogság. De ki gondol az árvákra, a kiknek nincs karácsonyfájuk, a kiktől a sors megtagadta az örömet. A kis Jézus, kinek születésén örül a keresztény világ, szeretettel ültetett a szívekbe, a kik megosztják az örömet az árvákkal. Ezt igazolja a jószívű adakozók alábbi névsora, a kik az idén is lehetővé tették, hogy az árvák feledjek e nagy napon árvaságukat.

Az árvaházi karácsony-fára adakoztak: A cs. és kir. 12. uhlánus-ezred tisztikara 1899. évről 40 kor., **Fanta Adolf** dr. 4 kor., **Cisterci** rendház 5 kor., **Keszler Árpád** 4 kor., **Szammer Kálmán** 3 kor., 12. Uhlánus-ezred tisztikara 1900. évre 60 kor., **Sommer Mór** 6 kor., **Szőgyény Marich Julia** 4 kor., **Vicenty István** 10 kor., **Gremper István** 5 kor., **Vajmár Ferenc** 2 kor., **Deutsch Ignác** 5 kor., **Lasits István** 2 kor., **Felmayer István** és fia **czég** 20 kor., **Özv. Madaras Lipótné** 10 kor., **Say Viktor** altábornagy 10 kor., **Kuti Márton** kanonok 4 kor., **Singer Armin** 2 kor., **Lauschmann József** 5 kor., **Schmidt Regina** 5 kor., **Özv. Nagy Istvánné** 4 kor., **Schlamadinger Alajos** 2 kor., **Tóth Juliska** 2 kor., 20 fill., **Endersz János** 4 kor., **Schonberger Ilonka** 1 kor. 10 fill., **Vértes Mariska** 20 fill., **Kunszt János** 2 kor., **Kempelen Imre** 20 kor., **Károly János** 10 kor., Egy névtelen 3 kor., **Katona Horváth István** 6 kor., **Wertheim Armin** 4 kor.: összesen 266 kor. 50 fill. A jószívű adakozóknak köszönetet mond **Hacranek József** polgármester.

— **A tisztviselők és hivatalnokok otthona.** Nem pillanatnyi lelkesedés, hanem komoly elhatározás következménye az a lázas gyorsaság, a melylyel a fentnevezett Otthon választmánya nap-nap után azon fáradozik, hogy mielőbb elvezhesse minden tag azokat a kedvezményeket és előnyöket, a melyek a szellemi művelésen kívül főcélját képezik a mozgalomnak. A választmány tegnap d. u. 5 órakor a kálozi vendéglő külön helyiségében ismét ülést tartott, a mely ülésből kifolyólag a választmány átiratot intézett a helybeli fiók-orvosszövetségnek s felkérte, hogy tekintve a nemes czélt, nyújtson módot arra, hogy az Otthon tagjai kedvezményes gyógykezelésben részesüljenek. Megva-gyunk arról győződve, hogy a minden szép és nemes ügy iránt lelkesedő orvosi kar nem fog elzárkózni az Otthon kérelme elől. Hanem lehetővé teszi bármilyen módon a segélynyújtást. Egyéb szorosan vett belügyek elintézése után intézkedés történt aziránt, hogy már a legközelebbi jövőben a családi szükséglet (élelem, fűszer, fa stb.) is az eddiginél olcsóbb áron legyen beszerezhető. Remélhető ezek után, hogy az Otthon már rövid idő múlva oly helyzetbe jut, hogy tagjai a czélzott előnyöket minden téren élvezhetik.

— **Dalra fel! A Székesfejérvári Polgári Dalkör** elnöksége azon tagokat, a kik a működő tagok közé beiratkoztak s ezen nemes eszméért lelkesednek, ez uton is felkérte, hogy a tanórákon minél pontosabban jelenjenek meg, mert csakis ezen alapszik a dalkör céltudatos fennállása. Ha már mi önnálló iparos polgárok kimondottuk s elhatároztuk, hogy a kört fenntartjuk, annak dicsőséget szerzünk, úgy igyekezzünk legjobb teltségünk szerint eme kötelességünknek eleget tenni. Tudjuk, hogy a dal nemcsinál a szívet, emeli az ember erkölcsi értékét. Hozzuk tehát meg ezt a csekély szellemi áldozatot, hogy büszkén elmondhassuk, miszerint a Székesfejérvári Polgári Dalkör virágzik és működik a társadalom és a haza dicsőségére. Tudatjuk ezuttal a t. tagokat, hogy a legközelebbi tanóra január hó 4-én lesz.

Az elnökség.

— **Zene-estély.** Az Otthon kávéház szombatról elmaradt honvéd katonai zeneestélye karácsony másodünnepén, azaz e hó 26-ikán tartatik, a mire a m. t. közönséget ezennel értesíti **Fekete Géza** „Otthon” kávé.

— **Betörések.** Tegnap délután özv. **Szammer Imréné** öreghegyi hajléka betörésre volt kitérve. A deszkaablak leresztése után azonban a keresztyvaság láttára elment a kedve a tettesnek s a további munkára nem vállalkozott. — Sokkal ügyesebb kezekre vallanak az özv. **Mattesz Mihályné**, **Kossuth-utca** 5. sz. alatti lakásába való behatolás. A ház népe d. u. öt óra tájban elment hazulról. Ezt az időt használta fel a még ismeretlen betörő tervének keresztülvitelére. Álkulcsal behatolt a szobába s ott az összes szekrényeket átkutatta, a ruhaneműket kiszórta, 6 darab csokoládén kívül azonban semmit sem vitt el. Pénzt nem talált, egyébre nem volt szüksége. — Ugyanezen idő tájban törték fel **Friedman Márton** bórkereskedő **Nádor-utca** 17. szám alatti lakását is. A jelek arra vallanak, hogy mind két betörés egy kéz munkája. E helyütt ismét voltak kutatva a szekrények, a ruhaneműk a szoba közepén beverték, itt azonban mégis több szerencsével dolgoztak, a mennyiben egy aranyórát lánczczal, egy karkötőt egy mellűt s egy 6 lövetű revolvert vittek magukkal. A rendőrség a nyomozást azonnal megindította, az intézkedéseket megtette s a történetekről a társhatóságokat értesítette. Ezek után joggal konstátálhatjuk, hogy tél apó városunkban is beköszöntött már, mert a betörések napirenden vannak. Hogy rendőrségünk minden leherőt elkövet a mi közbiztonsági állapotaink szanalására, azt kétségtelen nem vonjuk. De hogy ily betörések után a rendőrség minden tagja hivatalában poros akták megemésztésén fáradozik, azt eléggé nem sajnálhatjuk. Sántalanszor rámutattunk erre a fonák állapotra, városunk közönsége azonban még mindig nincs tisztában a rendőrség hivatásával, mert másfé gondoskodnék a rendőrség kiegészítéséről olykép, hogy az kötelességét teljesíthetné.

— **Az iparos ifjak önképzőkörének karácsonyünnepélye.** Székesfejérvári iparos ifjak önképzőköre a kör szarka utcai helyiségében december hó 25-én kedden este 8 órakor a kör könyvtárának gyarapítására felolvasással, szavalatokkal és lánczczal egybekötött karácsonyfa-ünnepélyt rendez, melynek műsora a következő: Családi kör. Irta: (Arany János) szavalja: Antal István ur. Tetemre hívás. Irta: (Arany János) szavalja: König József ur. A műkedvelő. Irta és felolvassa: Békési (Szaller) István ur. Aglaja férjhezadása, monológ (Irta Guillon Alfréd) előadja: Knitthoffer Ferenc ur. A népfelkelő. (Kaczányi Gézátl) előadja: Kaizer Teruska k. a. Bajos Jeremiás. monológ. (Irta Gabányi Árpád) előadja: Jakab Ferenc ur.

— **Esküdtbírósg.** Székesfejérvár. Az 1901-ik évre. Évi helyettes lajstrom. — (Vége.) — **Kapitány** Lajos, **Keller Vilmos**, **Kis Antal**, **Kneics Imre**, **Kovács Ferenc** (czip). **Kovács Ferenc** (tim), **Kovács Miklós**, **König Antal**, **Körösi Gyula**, **Keresztes Zsigmond**, **Krén Ignác**, **Krieger János**, **Kristóf Károly**, **Kuntler József**, **Langráf Lajos**, ifj. **Lerf János**, **Litoid György**, **Lukácsi Antal**, **Mayer Lajos**, **Matusek István**, ifj. **Márián Péter**, **Mészáros István**, **Mohos Béla**, **Nagy Lajos**, **Öfner Mór**, **Papay Nándor**, **Pinczinger János**, **Piski László**, **Prokopius György**, **Rigler János**, **Roszbberger Károly**, **Röschlich Ferenc**, dr. **Saara Gyula**, ifj. **Singer József**, **Somhegyi Vincze**, **Streit Ferenc**, **Schleicher József**, **Schubert Emil**, **Schützer Jakab**, **Schweighardt Mátyás**, **Szakál János**, **Szákács Károly**, **Szalay Dániel**, **Székely István**, **Tóth János**, **Töke András**, **Veisenfeld János**, **Veszeli József**, **Vinczei Andor** és **Vöröscsáki János**.

— **A tél halottja.** Folyó hó 20-án, azaz csütörtökön virradóra a teési határban — mint ottani levelezőnk írja — egy megfagyott embert találtak. Mint megállapították, az illető **Pihacker József** teési lakos volt, a ki Székesfejérvárról hazamenet a nagy ködben eltévedt

s a rendes utról letérve, a várpalotai Kális tóba jutott, a honnan lovaival együtt nagy erőfeszítéssel teljesen vízesen kimenekült, kocsiját azonban megmenteni nem tudta. Így vánszorogott mintegy 10 kilométernyire, míg végre a falu végén összeesett s megfagyott. Felesége és három árva fia siratja az elhunytat.

— Igen szép látványosságot képez *Gross József és Fia* czég helyben, Nádor-utczán levő üveg- és edény-kereskedése, a hol alkalmunk volt tapasztalni, hogy karácsonyi és ujévi ajándékokhoz a legalkalmasabb üveg- és edényterméket. Meglepi a szemlélőt a dísz tárgyak sokasága és azok különfélesége, melyeket a czég jutányos áron bocsajt a vevő közönség rendelkezésére.

Színház.

Szombat, decz. 22.

A nagymama, Csiky Gergelynek e kedves vigjátékát mutatta be a társulat. Márta szerepében Föld Irén k. a mint vendéggel, kinek ez este külsőleg is sokkal fényesebb sikere volt, mint első vendégszereplése alkalmával. Értve, hogy a színház csaknem egészen megtelt, s külsőleg is ünnepesebb képet mutatott. A vendég műve igazán szépen játszott, minden szava természetes, mely érzést árukt el, s játéka őszinte volt és igaz. Különösen a második felvonásban oly hűben tudta esetelni a kiábrándult leányszív lemondó bánatát, hogy fájdalomnak igazsága mindenkit mélyen megthott. Talán csak a nagymama feltalálások érzett örömeinek heves kitörését nem találta vigjátékba illőnek, mint a melynek simább feloldása a szenvedélyesebb érzelmek kifejezését és jeleneteket meg nem tűri. Egyebekben azonban játéka kifogástalan volt. Szeretnénk ezt mondani a többi szereplőkről is, de sajnos a drámai apának és drámai anyának hiányát annyira érezzük, hogy az előadás a legnagyobb joakarat mellett sem tudott kellő illúziót kelteni. Minden esetben különös dolognak tartjuk, hogy az igazgató kényelmi szempontból nem igen játszik, hanem koristákkal helyettesíti magát a nagyobb szerepekben is. Ilyképen aztán a közönségnek kiváló műveltségre lehet kilitása. s Arnyai Károly biztos léptekkel halad a művészet rögis ösvényén a halhatatlanság felé. Ugy hisszük, hogy Halmay a színházban nem kisörletezőknek nyitott tanfolyamot, hanem erejéhez mért jó színlelőadásokra vállalkozott, minél fogva elvárhatjuk, hogy ő is társulata minden tőlük telhetőt tegyenek meg az előadások művészi nívójának emelésére, s csak akkor várjuk, hogy a közönség is járjon a színházba. Nagyszabású alakításokban ugy sem gyönyörködhetünk, de legalább ne kelljen a koristák ügyetlensége felett bosszankodnunk. (—)

Decz. 23.

-- *Falurossza.* Tóthi Edének a korán elhunyt írónak, ki népszínműi irodalmunkat több sikerült és kiváló alkotással gazdagította, régi, de soha el nem evülő darabja jutott szóhoz színpadunkon. A falu rosszat méltán nevezhetjük a népszínművek gyöngyének: tárgya egyszerű, de költőileg szép és nemcsak van földolgozva, alakjai mind hűsöl és vörböl vannak, nyelve zete természetes, népies, ezenfelül pedig költői is. E kiváló tulajdonságainak köszönheti a darab maradandó sikere és hatását. Az előadás, melyben a darab színre került, szintén csak dicsőírt érdemel. Az a csekély kis közönség, mely az előadást megnézni összejött, igen nagy élvezettel nézhette végig a kerek, összefüggő sikerült előadást. A czímszerepben *Ferenczy* éreze, kellemes hangjával, érzéssel előadott szép dalai-val, valamint erőteljes, átértett játékaival a legjobb alakítást nyújtotta és a közönség elismerését valóban megérdemelte. *Halmayné* (Finom Rózi) mai játékaival ismét bebizonyította azt, hogy a népszínmű szerepek ő nála vannak a legjobb kezekben, élénk, természetes játéka, üde hangja,

mely a népdalokban oly kedvesen behelzödpén cseng egyaránt, sikert biztosítanak neki a megtelelő szerepekben. *Földi* Frida Boriska szerepét oly melegséggel és közvetlenséggel játszotta, hogy a Gondor sándorral való bucsuzási jelenetben majdnem megkönnyeztetett bennünket. *Tisztay* Gonosz baktek alakjában jó alakító tehetséggel párosult igyekezettel állítja elénk. A többi szereplők is igyekeztek a darab előadását tehetségük szerint támogatni. (g.)

Irodalom.

— *Tisztító tűzön át.* Regény az ifjúság számára. Irta Sziklay János. Budapest, 1900. 8-rét. 239 lap. A Szent-István-Társulat kiadása. E színekben gazdag, érdekes ifjúsági regényt szerzője könnyű tollal, szép magyaros nyelven írta. Egy francia ifjú történetét beszéli el benne. Fleury Alfonz atyja daczos hugenotta volt, a ki fiát is protestáns vallásban neveltette, de — tartva Lajos király haragjától — megparancsolta neki, hogy ezt el ne merje árulni. Komédiát játszattat vele, mintha buzgó katolikus lenne. Az ifjú Fleury rendesen eljárt a szentmisére s egy ilyen alkalommal látta meg először Delaronce Genovévát, egy gazdag katolikus kereskedő leányát. Az alakoskodást tovább folytatja s sikerül neki magát az öreg Delaronce-nál behelzödpén. Megtartják az eljegyzést. Alfonz az Isten büntetése azonban mihamar utoléri. Genovéva meghal. . . . Az ifjú fölmeri a Gondviselés sujtó kezét s megtér. . . . E fejében főleg a Franciaországban dúló pestis leírása rendkívül élénk és mozgalmas. Alfonz, hogy vérző sebére irt találjon, hadba öhajjt szállani, a kereszténység közös ellensége, a pogány török ellen. E czélból Magyarország felé veszi útját. . . . Néhány napra megállapodik Velenczeben, hol épen az egész város a farsangot ünnepli. Innen kezdve Sziklay regénye mind élesebben körvonalozott történeti háttérre nyer ama harcok leírásában, melyeket a magyar a török ellen folytatott a XVII. században. Számos kaland után Fleury Alfonz Magyarországra érkezik. Csatlakozik az itt küzdő önkéntes francia csapatokhoz. Részt vesz néhány ütközetben, megsebesül, majd Zrinyi Péter szolgálatába szegődik. . . . A Zrinyi, Nádasdy, Frangepán-féle összeesküvés fölfeleztetése után korostorba lép. Először a világ zajába, a dicsőség lánggal égő mezejére rohant a halál elől. . . . Most a dicsőség halottjaitól a zárda magányába menekül. Lelkét megtisztította a szenvedések tüze. Betel a világ hűségével, kétes dicsőségével, kábitó zajával. A „Tisztító tűzön át” tanulságos és érdekes regény. Komoly erkölcsi és világnézet vonal rajta végig s épen azért a szerdeltőbb ifjúságnak a legmelegebben ajánljuk. A díszesen kötött könyvet Udvardy Géza festőművész illusztrálta. Ára 2 korona 20 fillér. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

Felolós szerkesztő: Chay Antal.

Borovicska, törköly-palinka és szilvioriumot

ajánl 5—10 és 14 literes kosárüvegekben, posta-támvét mellett

Szepesi borovicskának literjér . . . — frt 70 kr.
Erdélyi 3 éves törköly-palinka literjér 1 frt — kr.
Slavoniai 3 éves szilva-palinka literjér 1 frt — kr.

Mérey Sándor,

Budapest, VII., Csömöri-ut 29. szám.

Keresztény, lelkiismeretes kiszolgálás és az áru tiszt, természetes valóságáért szavatosság biztossittatik.

Koronafi Károly

úri fodrász

Székesfehérvár, Nádor-utca 13. (saját ház.)

Ajánlja a m. t. hölgyközönség figyelmébe legnagyobb raktárát mindenszínű hajfonatokban a legjutányosabb árak mellett.

Legnagyobb raktárát bel- és külföldi illatszerekben, köröm-, fog-, bajusz-, ruha- és hajkefékben mosdó-zappanyokban, szárvizekben és fejmosószerkeben.

Egyedüli raktára a legkitünőbb hajkorpaellenes Bergmann-féle korpapomádénak. 100 korona van nálam letétbe helyezve annak a részére, kinek e pomádé a fejkorpat el nem mulasztja, ha ezt használta.

Egyedüli raktára a Berlini Seeger-féle hajfestő-víznek, melynek használata után a haj visszanyeri eredeti ifjúkori színét.

Raktáron tartok mindenféle férfi különlegességeket. Elvállalok mindenféle hajmunkákat a legjutányosabb áron.

Karácsonyi és Ujévi ajándékoknak

való képeskönyvek, ifjúsági könyvek 20 fillértől kezdve.

Mindenféle naptárak, szakácskönyvek. — Levélpapír és boríték dobozokban

Képes levelező-lapok és ujévi köszöntők

nagy választékban és jutányos áron kaphatók

Kaufman F.,

könyv- és papír-kereskedésében, Székesfehérvár, Kossuth-utca 9. sz.

HIRDETÉSEK

felvétetnek

jutányos áron

kiadóhivatalunkban

(Iskola-utca 4. sz.)

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

KARÁCSONYI MELLÉKLETE

1900. Deczember 24.

A MI KARÁCSONYUNK.

*A mi karácsonyunk
Igazán oly szegény,
Nem örülhetünk, mint
Máskor jövetelén.*

*Máskor ezer apró
Kedves dolgom akadt,
S dalban magasztaltam
A fenyőágakat.*

*Aranyos dírhoz
Akácztiűskét szedtem,
Májusi rózsát sem
Szedtem szivesebben.*

*Ha megakasztanú
A póstát hófívat.
Istenem, előre
Hogy' őltsz ez a tudat.*

*De a karácsonyfa
Nem kísért el soha.
Bölcsész lett, hol készült
A tanulószoba.*

*Ilyenkor lánykám
Nem nyitottak reám
Véletlen volt ez vagy
Édes sejtés talán?*

*Ah, mikor megkondult
A hajnali harang
Ugy állt ott két lányom,
Mint két fehér galamb.*

*Lelkők tiszta szárnyát
Kibonták imára,
Titokzatos égből
A Jézuskát várva.*

*Reposzt a kezök,
Reposzt a szívök,
Mennybe vitte őket
Szép gyermeki hitök.*

*Én velük örültem,
Imádkoztam, hittem,
És jámbor szívünkkel
Meggldá az Isten.*

*Oda már, szétfoszlott
Ez a tündér-álmom!
S úgy érzem, könnyű ragyog
A két szempillámom.*

*Az idő kerekbe
Nyilsbesen fordul:
Lánykám kindütek
A kis gyermek-korbul.*

*De mintha felülről
Hall. sugást hallanék:
Maradj szívbem gyermek,
Gyermekeké az ég!*

*— Csillag kél keleten,
Ideszáll sugdra —
Jertek, édesim,
Boruljunk imára!*

Sántha Károly.

A nádasdi kísértet.

— Már pedig az úgy van, nemzetes kántor uram, akár hiszi, akár nem. Mindig azt mondták nekem, vén bolond vagyok, hallgassak. Hát hiszen, — Uram bocsá! — a kis imádság mellett egyebet se teszek, mint egész nap hallgatok; de a mit tudok, azt tudom. A multkor is, hogy a kis Kovács Péterné komaasszony olyan megriadva jött ki a lakójától, mert kísértet volt a szobában, mind azt állították, hogy az a huncutsággal kikent özvegyember csak meg akarta ijeszteni az asszonyt, hogy ne kérje a lakáspénzt. Nem úgy volt az. Elmentem én oda estefelé, könyörgöm, mert szegről-végről rokonok volnánk. Kopogtatok, hát csak hallom ám a szegény Pista hangját; „Már megint ez a vén boszorkány!” Elhült bennem a vér, lelkeim, mondok, bizonyosan megint a kísértet mutatkozik. Benyitok a szobába, hát — Uramfia! még most is borsózik a hátam, olyat látam. Ott állt az a szerencsétlen ember a háromlábú széken, egy határ rossz cipő között; a lámpás, úgy látszik, ijedtében kialudt, csak füstölgött, az meg mind a két kezét kinyújtva, odameasztette szemeit a rozoga szekrény alá. Csuklott rémségesen, hörgött és halálra vált arccal húzódt a székevel együtt mindig jobban a sarok felé.

— Néném, néném, nem látja? — kérdezte tőlem fogvaczogva.

— Mit? — mondtam én a nagykendőmbem kapaszkodva, mert — olyan szűrkesség volt a szobában, hogy a lámpás kanyargó füstjénél egyebet alig láttam, csak elmosódva.

— Ott... ott... — hörgött a szekrény alá mutatva.

— Hol? Mi? — kérdeztem, és bizony édes lelkeim kántor uram, megrögygyantak az inaim az ijedtségtől.

— Ott, ... nézze, nézze, hogy nyújtogatja a kezét a szekrény alól a feleségem. Jaj, édes néném, — bődült egy nagyot, — mentse meg a kísértettől, maga ájtatos asszony!

Oda nézek jobban, hát csakugyan látom, hogyan mozog ki-be a szekrény alatt valami. De hiszen, nem is vártam ám, míg nyakamnak esik az a szerencsétlen, hanem keresztet vetve

elszaladtam a kísértetés szobából. Aztán mondja valaki, hogy nem igaz, a mit mondok.

Öreg szemű Juli néni (egyik szeme nagyobb volt, mint a másik), diadalmasan nézett végig a szájtató hallgatóságon. Nemesak a kiváló retorikai talentum érzete ragyogott az öregebbik szemében, hanem a tulvilági dolgok titkaiba beavatottak büszkesége is. A mi nagyon természetes.

Ő maga olvassa a bibliát, azért nem megy a prédikációra se: ismeri a szentek titkainak minden zegét-zugát, különösen mióta a „Hét mennyei závárt” megkapta kéz alatt a sekrestyéstől, azonfelül elnöknője a szent Krispin-egyletnek is. Igaz, hogy a pap eltiltotta a társulatot, mert, szerinte több pletykát fogyasztanak a kávé mellett, mint Miatyánkot, — de hát az nem ért hozzá. Megtartják a gyűléseket éjjel a Juli néni lakásán, s mivel nem rendezhetnek bucsujárást a templomban, megkerülik háromszor térdelállva a kályhát, így imádkoznak a más bűneiért. Maguknak úgy sincs. Ilyen titkos manipulációk miatt kapott birre Juli néni: elhitték, hogy hatalmasa van, s az új menyecske még kezét is csókoltak neki, hogy meg ne verje az újszülötteiket. A nagyobbik szeme különösen alkalmasnak látszott erre a célra.

Csak a kántor mosolyogta meg a beszédeit. Temetésről mennek hazafelé szegény Görög sógort temették az alvégről, disznóöléskor megsimította a guta. A kis, köpczös kántor eddig csak a lélekzétvételnél maradt mindig; mert olyan tömören egyenletes volt Juli néni előadása, mint a sebesen folyó víznek az ő futása; ki állhat neki ellent?

— Mind jól van ez, néméasszony, de azért még se hiszem el, a mit mesél.

— Már pedig az nem mese, — nemzetes kántor uram. — Minden halottnak addig kell örködnie a temető kapujában, míg csak ujjat nem temernek, akkor elmehet nyugodni.

Fejemet merném itenni, hogy szegény Görög sógor már ott áll a félfá mögött. Persze, testi szemeinkkel nem látjuk, mert ő lélek, de, — Uram ne büntess! — ha megjelenik valakinek, az ugyancsak észreveszi.

— Jól van jól, Juli néni, — mondá bucsuzóra a kántor. — Ha ott van is Görög szomszéd, majd megunja, ha megfázik a hidegben és elmegy lefeküdni.

Ő maga azonban nem ment el lefeküdni, hanem sarokba vágta az énekes könyvet, belevetemedett egy óriási bunda kérges bordái közé, orra alá dugta a pipáját és megindult a községtől negyedóránnyira fekvő kisebbik faluba — disznótóra.

Simára gömbölyödött hóstunk birodalma ugyanis két faluból állott, Kis- és Nagy-Nádasdból. Hosszu, kanyargós út vezetett az egyikből a másikba, s hogy legalább haláluk után együtt lakjanak a békés polgárok, a két falu között a távolság kellő közepén volt a közös temető.

Kántor ur vitéz ember volt, a ki nem ijedt meg egykönnyen az árnyéktól. Most észre se vette, hogy a temetőt is elhagyta már, annyira el volt merülve a rigmus-faragásba. —

Mert költő is volt ő kelme, azért szerették annyira a barányaiból süvegen telhetetlen atyafiak, ha elment a vendégségeikre. Olyan pittyenő verseket fújt, ha tűzbe jött, mint a parancsolat.

A tűz most is megvolt. Sűrűn fogyatkozott ugyanis a jó rábaközi karcsos, különösen az egyetlen tüvegben, mely a kántor ur előtt állott. Egyetlen, mert a Roszkorgyútt zsidóit kivéve az egész faluban csak ez az egy tüveg létezett. Kölcsön is kérték hűsége — mindig oda, a hova a nemzetes ur hivatalos volt. Ismerték tehát jól egymást, nem is töltögetett ám belőle a kántor, hanem csak úgy „betéve” ivott. Hogy is mondja Petőfi:

„... a helybeli kántor
Főlemelte s letette a kancsót.
Csakhogy, mikor főlemelte,
Csordultig vala az; —
Es a midőn letévé,
Üres vala az.”

Szakasztott így volt itt is.

Ilyen előzmények után vágott neki éjjel után a hazafelé vezető homokos utnak. Tudja Isten, most igen sok volt a homok, minduntalan megakadt a lába, pedig olyan könnyűnek érezte magát, mint a madár. Dudoigatott is csöndesen maga elé a gyönyörű holdvilágnál, mely a temető előtt állt, úgynevezett „török-ozslopot” olyannak mutatta, mintha egy ember állana mellette. — Ostobaság, nevéte hűsünk a bajusza alá, — az csak árnyék. De akármennyire biztatgatta is magát, észbe jutott az öregsemü Juli néni fecsegése a szekrény alatt mozgó kézről, meg a Görög sógor ujdona új hivataláról. Ki akarta verni fejéből a gondolatot, nem ment.

Epen odaért a temetőhöz. Az alacsony sövény ágai messze kivetették átlátszó árnyékukat az utra, belülről a fejez keresztek integtek, a kapu felszárnya nyitva.

— Akasztófák, megint nyitva hagytak mindent, — gondola s képzeltben emberül megrázta a ministráns gyerekek üstökét. De azért nem ment oda betenni. Azt vette észre, hogy az érzéki csudálatos módon megfinomodtak. Minél jobban belebújt a bundagallérba, annál jobban hallott és látott, mintha az egész feje csupa fül lett volna.

A kapu mellett hirtelen megállott. A fűnyes holdvilág egy csapásra eltűnt, mindig vastagabb sötétség terjedt szét, a temető felől pedig hosszú, kísérteties sóhajts hallatszott, mintha egy szellem szállana láthatatlan szárnyakon a halálra ijedt kántor felé.

Nekivetette a hátát a török oszlopnak, mert nem tudott volna megállni a maga emberségéből. A rémülettel megmerevülve nézte, mint mozdul ki a kapufélfá mellől egy hosszú, fejez alak. Inog egyet-kettőt előre-hátra, ki-nyújtja egyszeren a két csontkezét és megindul lassan az oszlop felé a rejtelmes susogás kíséretében. Pár lépésnyire megállott.

Kántor ur agyában egy pillanat alatt átrohant minden lehetőségre a rémes jelenségre, egy se illett ide. Halálos rémületből felocsudott egy kisse, s a mint farkasszemet nézett a kísértettel, remegett minden porcikája. De azért elhatározta, hogy kitapasztalja a dolog mivoltát. Ha annak a vén boszorkánynak csakugyan igaza volna!

Megpróbált hátrafelé buzódni. A susogás ismét hallatszott, az alak megmozdult, megelőbbalta magát jobbra-balra és megindult egyforma tartással a kántor után.

Ennek hideg veríték ütött ki a homlokán. Megállott. Az is. Hallgatag néztek egymást egy darabig. A kántor agyát hirtelen a düh melege öntötte el. Eszébe jutott virtuskodása, hirneve az egész környéken, mint féltelmetlen emberé, s most egy zörgöcsontú kísértettől megijedjen, a mely azonföül elmenni se enged, mert mindig kíséri!

Nem fáztott már. Ledobta a bundát s észre se véve a közelgő zajt, keresztet vetett, aztán neki a kísértetnek. Az csak várta a bestiális rohant kiterjesztett két csontkarjával; — a kántor derékon kapta, s a másik pillanatban a homokban hemperegtek mind a ketten.

— Jézus, Mária, a nemzetes ur! — sipított

az öregsemü Juli néni az alakatlan gombolyag fölött. — Minden jótét lélek az Urat dicséri, mi történt? —

— A kísértet, ... az átkozott! — lihegte a kántor ismét maga alá szedve kurta alkalmatosságait, s darabokra tiporta a küzelem helyén végignyújtózó háromágú — katángkört.

Mert az volt a kísértet; azt lebegettette az időnként feltámadó s a nagy bunda-gallérok mellett susogó szellő jobbra-balra, előre-hátra; azt támadta meg a nemzetes ur olyan halált megvető bátorsággal.

— Ha ez a vén Klepsidra észrevesz valamit, — gondolta, — tönkre vagyok téve. Holnap tele lesz a környék a böstettemmel.

Dehogy vett észre az semmit. Alig győzte a másik két vénasszonnyal együtt a keresztet hányni.

— Ugy-e megmondtam, ugy-e megmondtam, sopánkodott a sántikáló kántor mellett, — hogy a Görög sógor lelke ott örködik. Milyen volt, lellem kántor uram; ugy-e, hosszú feje?

— Ūhüm — morrantott az dühösen a galér mögöl.

— Meg sovány?

Még dühösebb mozgás a válasz.

— Isten nyugosztalja a jámborul elhunytak lelkeit; de bizonyos, hogy szegény Görög sógorának még várakoznia kell. Milyen bölcs Isten rendelése volt az, hogy épen most jöttünk a Krispin-gyűlésről. Ezt a két komaasszonyt akartam hazakísérni. Tudja a jó Fg, mi történt volna kántor urammal még reggelig. Most már csak visszamenjünk együtt egész hazáig.

Kerepelt is egész odáig a vénasszonny, de legfurfangosabb kérdéseivel se tudott a halgatásnak esett kántorból kifurni-faragni valamit a harc részletei felöl.

Másnap tele volt a két falu a kísértet-históriával. Csak a kántor hallgatott konokul, ha kérdezték. Sőt az öregsemü fecsegéseit se gunyolta többet. Azóta hiszi ott minden ember szentül Juli néni tanításait az elköltözötték hogyváltáról, mert a Krispin-egylet nagyérdemű elnöknője mindig bizonyít. Hivatkozik a kántor urra s az éjjeli jelenetre.

Minimus.

A jóakaratuak.

Karácsonyi történet.

Gyermekkorom emlékeiből, a boldog, felejtethetlen karácsonyi esték fényéből csillámlik felém, mint egy gyertyaláng, az a kedves történet, a melyet az én nagyanyám, egy szeretetreméltó, szelíd jó asszony nekünk év-év után elmesélni szokott. Mintha most is látnám ezüst-féler fűrtjeit, mintha most is ott támaszkodnám a nagy karosszékre és hallgatnám testvéreimmel együtt minden egyes szavát. Mily halott csend uralkodott akkor a szobában, a kandalló ráuk vetette fényét, az egész szoba sejtelmes félhomályba merült, csak a tűz pattogott a kályhában, meg az utcán csilingelő szánok zaja verődött be néha. Mi hallgatunk áhitattal, a lelegzetünket is visszafogva, hiszen a nagymama beszélt.

— Igen, édes gyermekeim, hosszú időt élttem már, de oly kemény, rettenetes hideget, mint a melyet 1812-ben éltünk, soha még hírből sem hallottam. Fiatal lányka voltam, alig 16 éves, szüleim korán elhaltak és én egy jólelkű rokonomnál találtam jó szívre menedékre. Mari német az erdő közepén, egy erdészházban lakott, a ház mellett vezetett az országút. Mari néni férje, az erdész, már három évvel előbb meghalt, de volt egy felnőtt fia, a kit az uraság a meghalt erdész helyén alkalmazott s így Mari néni továbbra is az erdészlak lakója maradhatott. Olyan szép volt az a kis szalmafedelt erdészház, szinte elbűjt a hatalmas, óriási fenyvesek között, a melyek mindig susogtak neki valamiről, talán arról, hogy milyen jó ott abban a szép, nagy erdőben élni. 1812-ben azonban nem sutogtak a mi kedves fenyőfáink, hatalmas hólepel rakódott minden ágra, csakugy nyögtek, sokan össze is rogytak a nagy teher alatt. Az volt a gyerekek a tél, korán kezdődött és mintha boszút akart volna állani a nyár melegéért, mindent csonttá, jéggé fagyasztott.

Éjjel sokszor fölvert bennünket a rókák ugatása, a farkasok tüvelése, a melyre a mi kutyáink hosszú, vontatott vonítással feleltek. Gali-cziából, Lengyelországból, sőt magából Oroszországból is bevándoroltak a nyomorult vadállatok, halálraijesztve a falu népet, kirabolva az istállókat, aklokat, mindent a mihez közeljuthattak. A mellett folyton esett a hó, volt idő, mikor úgy kellett kiánni az egész házunkat az óriási fehér szemfödél alól.

Szigoru kemény tél volt az 1812-ki, de annyit mondhatok, hogy azóta sem volt tél, a melyben annyit szomorkodtam, annyit sirtam volna. Mert férfaink valamennyien, a kik csak kardot foghattak, mind a Napoleon táborában voltak. A rettegett hadvezér legyőzött már mindenkit, egész Európa mind az ő parancsszává hallgatott, csak egy, az északi mőve, az orosz volt még, a kit nem tudott kiadni a barlangjából. A legyőzött országok lakóit aztán kemény nyakú muszka császáz derékának meghajlítására. Mari néni egyetlen fiát, gondviselőjét szintén magával vitte a nagy franczia császáz. Más háborus időben nem szokták elvinni szegény özvegyek egyetlen gyermekét, de Napoleon annyi embert vesztett már örökös háboruskodásaival, hogy már nemcsak ezekre, de alig kifejődött gyerkőczökre, sőt öshajru férfakra is rászorult.

Igy került bele a hadseregbe a mi Miklósunk is. Mari néni fia helyett egy helyett állították, egy öreg vadászt, egy kiszolgált vén katonát, a kinek Napoleon bizonyára nem vette volna már hasznát a nagy hadseregben. Emlékszem rá, hogy mennyire összejeditem, mikor ezt az öreg embert először megpillantottam, az arczán a fülétől egész a szájáig egy akkora seb volt, hogy egészen kivette a formájából, azonfelül valami robbanás úgy összepuszkaporozta, hogy bátran lehetett volna vele gyerekeket ijesztetni. Pedig milyen jó ember volt, csupa szív, csupa jószág. Héring papának hittuk valamennyien, s rövid idő múlva láttuk is, hogy megérdemli a mi ragaszkodásunkat. Ő lett tehát a mi oltalmazónk, ő tartott rendben mindent, a háztájt, az erdőt s az erdészégeket.

Tavasszal volt, akkor, mikor a búk-fák kibontották gyönyörű, világos-zöld leveleiket, mikor az egész erdő mintegy újjászületni látszott, a madarak valamennyien a tavasz indulóját zengedezték, akkor vonult keresztül Bonaparte is országunkon az ő nagy seregével. Nem volt nyugalma senkinek sem éjjel, sem nappal; még bennünket is, a kik ugyancsak messze estünk minden várostól és falutól, még bennünket is folyton háborgattak. Folyton beszálalások voltak nálunk, azonfelül az országúton folytonosan tarka csapatok vándoroltak. Édes jó Istenem — sóhajtott a nagyanyám — miféle népei is voltak annak a Napoleonnak! Francziák, lengyelek, poroszok, magyarok, osztrákok, szászok, württembergiek, belgák, bajorok, sőt Portugáliából is voltak harcosai. Ezek a portugálok egyszer este épen az udvarunkon ütöttek tanyát. Szegény Héring papa, hogy össze volt ijedve, mennyire rettegett, hogy a tűzökkel a házunk szalmatejét is meg találják gyújtani. Öszvérekkel mentek, melyeket apró csengőkkel akgtattak tele, ezek vitték a podgyászait. Apró, zömök, fekete-hajú emberek voltak, egyiknek-másiknak fuvalója is volt, muzsikáltak, énekeltek, némelyik közülök tánczra is perdült széles jókedvében. Másnap, tudja Isten, hol jártak már, csak a hátrahagyott pórnye mutatta, hogy bennünket is szerencsétlenné látogatásukkal, Jöttek helyettök másnap mások. Folyton dob-pergés és trombitaharsogás hallatszott, jöttek a barnaarcu, tüzesszemű spanyolok a váluken fejével. Ugy megbámultak a hosszú szép szakálu tambourmajorjukat, a mint kezében a hosszú bottal ütötte a taktust az ő szokatlan zenéjüköz. Jöttek aztán pirosnadrágos huszárok, olasz katonák, piros selyemmel díszített kalapjaikkal. Biz az tarka-világ volt nagyon! Szegény Mari néni! Egészen megváltozott azalatt az idő alatt. Egyetlen fiát kimondhatatlanul szerette, alig tudtuk megvigasztalni, mikor elvált tőle, aztán az örökös háborgatás,

nem volt szítés, alig sik miatt. Egészen e kig se vet fűség volt szívem, m utasító vál anyám hel szor önma hullattam. level érke talán az t. De hát hi árva hir ne nek sorsár. — O —

— mondog töttek a fi nekik a y mint nekü. A császáz ról, van ot jó, ha a f embernek a könnyen h othon hag Persze

ság más vo egész nagy szal, a buk részt fehért tömegből, ralt hirmo utokban. aztán Mosz fognak talá tüztengerbe muszkák b h enés remé kák, a kik tek az amu százezrek h azok legalál takaróról g

Karác Elnöbi évek karácsonyfa edességelke egy csillagt fényűket h kerülő gyer el és eped kis Jézus k hitra őket, kalácsesal, a karácsonyest az aszalón e szomorubbar Mari néni. Héring pap a fatolvajok szoktak fell zenek. Mari szót, szomc időznék, biz pedig nem t fűrésztó volt ember egyel takját, a me egy granátó

Valaki dek a konyl — Vilá látom ki va

Kezelm a kaput. Eg mentéjén lev hogy katoná azt, ha a fej fekete selyer nem voltak, bekötözve a göröcsös bota kália hosszú zemei mélye feketesárga v lehetett von volt és oly e

nem volt egy nyugodt percze, örökös élelemkésztés, alig ment el az egyik csapat, már a másik miatt kellett kiüresíteni az élelőkamrát. — Egészen elfáradt a sok baj miatt. Sokszor napokig se vették szavát, ha beszélt is, csupa keserűség volt minden szava. Sokszor úgy fájt a szíve, mikor szelid kérdéseimre kemény, visszautasító választ adott. Őt rendelte a jó Isten anyám helyett anyámnak? — kérdeztem sokszor önmagamtól és mindig keserű könnyeket hullattam olyankor. Sokszor gondoltam, báregy levél érkezne a fiától, talán az megvigasztalna, talán: az tudna reményt ütni csüggedő szívébe. De hát hiába várakoztunk mi a levélre. Egy árva hír nem jutott hozzánk a Napoleon seregének sorsáról.

— Ott vannak a szép Moszkva városában — mondogatta Hering papa — barátságot kötöttek a francia katonákkal. Jobb dolguk van nekik a pompás, kényelmes téli szállásukon, mint nekünk itt ebben a farkasordító hidegben. A császár bizonyára gondoskodik az ő katonáiról, van ott most muzsika, bor, minden, a mi jó, ha a föld alól kerül is elő. Bizony mikor az embernek olyan igen nagyon jó dolga van, akkor könnyen elfeledkezik ám azokról, a kiket otthon hagyott.

Persze ezt csak mi gondoltuk így. A valóság más volt, kimondhatatlanul szomorúbb. Az egész nagy hadsereg, a melyet Napoleon tavasszal, a bukás fákadásakor erre átvetett, nagyrészt fehér szemfödél alatt pihent. A szép nagy tömegből, a vitéz harcosok seregéből alig maradt hirmondó. A muszkák elpusztítottak az utjokban mindent, kiéhezettették őket, mikor aztán Moszkva alá értek, hogy ott teli szállást fognak találni, gyönyörködhetek abban az óriási tüztengerben, a melyben a híres szép város, a muszkák büszkesége uszott. Oda volt a téli pihenés reménye, hanem a helyett jöttek a muszkák, a kik éjjel-nappal folyton támadták, üldözték az amugy is agyongyötört sereget. Bizony százazrek hullottak el Oroszország jeges földjén, azok legalább édesen nyugodtan pihentek, meleg takaróról gondoskodott számukra a tél.

Karácsony előtt voltunk, a szent estén. Előbbi években mindig ott állott asztalunkon a karácsonyfa. Tele volt aranyos dióval, almával, édességekkel, az apró gyertyáskák pedig mint egy csillagtábor tündököltek rajta, kisugározva fényüket hóval fedett udvarunkra, úgy, hogy a kerülő gyermekei rendszerint odajöttek az ablak elé és epedő csodálkozással gyönyörködtek a kis Jézus karácsonyfáján; míg a néném be nem hitte őket, hogy megrakja őket almával, dióval, kalácsal, a mennyit csak elbirtak. Az 1812-iki karácsonyest sötét, szomorú volt, nem világított az asztalon egyéb, csak a méces s mintha még szomorúbban pislogott volna mint egyébkor. — Mari néném egyedül üldögéltünk a szobában. Hering papa az erdőbe ment, mert mint mondá a fiatalvajok, vadörzök épen ezt a szent estét szokták felhasználni, hogy minél többet vétekezzenek. Mari néném itt-ott szolt elvéve egy-két szót, szomorú gondolatai a messze távolban időznek, bizonyára az ő egyetlen jó fiánál én pedig nem mertem megtörni a csendet. Olyan fárasztó volt az a csendesség, nem hallott az ember egyebet, mint az ingaóra egyhangú tiktját, a mely úgy állott ott a sarokban, mint egy granátos.

Valaki megzörgette a kapuajtót. A cselédek a konyhában voltak.

— Világítsatok — szolt a néném — hadd látni ki van itt.

Kezembe vettem a lámpát és kinyitottuk a kaput. Egy különös alak állott előttünk; a mentéjén levő rézgombok arra következtettek, hogy katonával van dolgunk, de alig hihettük azt, ha a fejére néztünk, a mely sapka helyett fekete selyem kendővel volt beburkolva, csizmái nem voltak, helyettük rongyokkal volt vastagon bekötözve a lába. Fegyvere nem volt, csak egy göröcsös botot szorongatott a kezében, haja, szakálla hosszúra növe borította be az arcját, a szemei mélyen beesve, az arcának színe egészen feketesárga volt, de mindamellett sok nemeset lehetett vonásaiban fölfedezni. Olyan bánatos volt és oly esengve könyörgött egy kis ételért,

meg egy kis szállásért. Mari néném mérgesen visszalépett és odavágta, hogy az erdész lak nem vendéglő csavargók számára, rögtön be is vágta a kulcsot. Hallottuk mint tipeg a hóban, úgy látszott, mintha távozni készülné. De alig léptünk be a házba, ismét hallottuk a kopogását, nem erőszakosan, csak úgy, mintha kételkednék, zörgessen-e, nem-e? Néném egészen kikelt az arcából és kirohant az ajtóhoz.

— Mit akar még? — kérdezte a szerencsétlen ideget.

Csak egyet mondjon meg — kérem igen szépen — hogyan juthatok legközelebb olyan helyre, a hol emberek laknak?

— Az országot itt megy balra. A legközelebbi ház legalább két óra járás ide, egyébiránt meg lehet győződve, hogy ott sem dőzsölnek a csavargók.

— Dőzsölni? — felelt az idegen szelid, szemrehányó hangon — nem dőzsölni akarok én, csupán éhségemet szeretném csillapítani. Nem korcsmatöltélek, nem is csavargó vagyok, hanem egy szerencsétlen, aki Oroszországból jövő. Sokan fognak kopogtatni a legközelebbi napokban, asszonyom az ön ajtaján. Adjon kérem, csak egy kis helyet tűzhelye mellett, meg egy darab száraz kenyeret és én áldani fogom érte életem minden napján, a míg az Isten magához nem hí.

Volt valami az idegen bánatos arcában, szomorú tekintetében, a mi, mintha egy pillanatra megszelídítette volna, néném szigorú vonásait. De mintha meggondolta volna magát, a másik pillanatban már ismét a régi volt, a szemei fölillantak és kemény visszautasító hangon mondotta:

— Napoleon serege Moszkvában van téli szálláson, a hol semmiben sem szenved hiányt, ha ön Oroszországból jön, akkor csak szőkevény lehet. Ki tudja, mi nyomja a lelkét. Ilyen embernek nemcsak, hogy nem adhatok, de bűn volna, ha szállást adnék, hiszen biztonságunkat veszélyeztetnem. Egyébiránt ha bármilyen rossz szándékai lennének, figyelmeztetem, hogy védelmükre férfiak állanak rendelkezésünkre, férfiak és fegyverek, mert ez a ház erdész lak. És most nézze, hogy odébáljon.

Oly érdesen és kegyetlenül dobta oda ezeket a szokat néném, hogy én magam kezdtem könyörögni.

— Néném! ez az idegen az igazat is mondhatja. Hering papa is mondta már ma, hogy rossz hírek szállinkóznak az oroszországi seregek helyzetéről, hogy Moszkvát fölégették és a sereg visszavonulóban van. Karácsony este van ma, tudod mit hirdet az angyal: „Békesség a jóakaratu embereknek.”

— Nekem ne parancsöljön senki, — rivallt rám keményen. — A mit mondtam, megmondtam. Csavargókat nem ereszték a házamba. Isten áldja meg! És becsapta az ajtót.

Anyyra föl voltunk indulva, hogy mind-egyikünk elfelejtette ráfordítani a kulcsot. Ki irhatja le meglepetésünket és ijedségünket, mikor az ideget szobánk ajtajának küszöbén állani láttuk. Kinyújtotta jobb kezét — még mintha most is látná azt a száraz, sovány kezét, alig volt egyéb rajta, mint csont és bőr — és remegő hangon mondotta: „Asszonyom, nekem is van Anyám. Az ő öröme szerethem megmenteni az életemet. Oda akaruk menni. Nincs is messze, de erőim megtagadták a szolgálatot; asszonyom, ha ön nem ad nekem erre az éjszakára hajlékot és egy kis eledelt, el vagyok veszte; anyám látni fog, de én nem látom őt többé.

Mintha a gonosz lélek szállta volna meg nénémét. Nem, soha, de soha nem volt ilyen kegyetlen.

— Miféle szemtelenség ez — kiáltotta — még a szobájuk küszöbére is követni az embert. A mit akartam, megmondtam, távozzék, vagy a cselédeket hívom. Aztán hozzámfordulva mondá: Eredj vele ki és zárd be utána az ajtót.

A szemeim tele lettek könnyekkel, mikor ezt a szívtelen parancsot hallottam. Ő ez az idegen nem lehet rossz, veszélyes ember. Hiszen anyjáról beszélt és menyayi gyengédség, menyyi

szelidség volt a szavaiban, mikor említette a nevét. Aztán olyan kimondhatatlanul mély és megható volt a fájdalma, a mely kék szemeiből visszatükröződött. Aztán azok a sovány, finom metszésű kezek, ő azok nem lehettek gonosz-töv kezei.

— Ő néném! — szoltam, de nem birtam tovább folytatni, mert közbevágott: — Lesz, nem lesz? vagy a cselédekért küldjek?

Kimentünk. Jó idő telt bele, míg visszatértünk. Néném egy imakönyvből olvasott. — Békesség az embereknek — mondá — de hasztalan minden, ha az élet olyan, hogy az ember nem lehet mindig jóakaratu.

— De néném, a jó akaratuak mindig meg kell maradni. Te mindig jó voltál, milyen jó szíved volt hozzám, szegény árvához. De ma...

— Ma! — vágott a szavamba — Ma minden összeesküdött ellenem, egészen tönkretették az én szép karácsonyestemet. Fölkelt és föl-alá járt a szobában.

Egyszerre megállt, egy sötét tárgyat emelt fel a padlóról. Egy tárcza volt, a közepén egy tojásalakú metszés, a mely gyöngyökkel volt ki-himezve. Hosszan nézegetve, egyszerre remegés fogta el, az a tárcza nagyon hasonlított ahhoz, a melyiket a néném tavaly karácsonykor a fiának vett. Csak egy-két betű különbség volt, a mi vörös tintával volt odairva a kihimzett betűk alá.

A. L.-nek.

Néném felnyitotta a egy száraz fenyőágat talál benne — talán emléks a régi hazából — aztán egy kis Mária-kép, mellette pedig egy elrongyolódott levélke, melynek legfelső sorát: Kedves Ferim — olvasni lehetett. Néném nagyot sikoltott.

— Ezt a levelet én magam írtam a fiamnak. Hogyan jött hozzá ez az idegen. Talán rabló, vagy gyilkos.

— Dehogy, kedves néni, hiszen Ferencz sajátkezűleg írta oda: B. F.-nek. Bizonyára jó barátja volt az idegen a mi Ferimnek.

— Hisz akkor hirt mondhatott volna a fiamról — jajgatott szegény néném. Isten! hova tűnt el? Lányom nem láttad?

— Bizony ma már nehezen látjuk újra — feleltem. Bizonyára földre talált valahol. Az Isten irgalmát kétszeresen éreztetik ma a szegény szerencsétlenekkel. Kedves néném, ne aggódjál, hiszen ezennyi csillag ragyog az égen. Mintha az angyalok szálltak volna le a Jákob letráján, hogy a kis Jézust imádják. Hátha még ma nekünk is jön egy kedves hír, olyan, a melyet az angyalok hoztak.

Magam sem tudom, hogy miért beszéltem így, de annyira össze voltam zavarodva, hogy nem tudtam nyugodtan gondolkodni.

Néném óhajára kimentünk az udvarra hallgatózni, hogy nem vesszük-e valami neszt az idegennek. Nem volt egy árva hang, csendes, tiszta, hideg idő volt mindenfelé. Egyszerre lassu törtetés zaja hallatszott felénk. Mind közelebb jött, aztán lassan felnyitotta a kapuajtót. Egy hosszú, sovány alak közeledett felénk, a holdfény világított, a ruhájáról megismertük, hogy katona. Talán az előbbi idegen. Nem, nem lehet, ez sokkal frissebb, erősebb, jobb csizmája is van, a fején pedig sapkát visel. Meglepve vártuk, mint közeledik felénk. Már annyira közel állott hozzánk, hogy a szeme fehérit is láthattuk. Egyszerre kitárta kajait és a néném felé lépett.

— Anyám!

— Fiam! édes jó Ferim — szolt a néném. Többet nem tudott mondani, a nem várt öröm annyira áthatotta lelkét, hogy alig birt szóhoz jutni.

— Itt van a lugod.

— Jaj, csak hogy itthon vagyok valahára. Mily rettenetes szerencsétlenség ért bennünket Oroszországban. Hála Isten, hogy a nagy hajótörésből szerencsésen kimenekedtünk. Ne csudálkozzatok, hogy ilyen tisztességesen nézek ki, utközben egyszer egészen átöltözködtem.

Diadalal vittük a szobába. Tálaltunk neki. Édes Istenem! hogy izlett neki minden! Csak úgy tömte magába a jó falatokat. Hiszen, mint mondá, oly régen nem evett már terített asztal-

nál. Minekünk meg a könnyeink hullottak. Nekem úgy tetszett, hogy a nénem arczán egy sötét árny borong. Bármint zúg hallatszott kívülről, szemem mindjárt az ablak felé tekintett és figyelt. Az idegent várta, a kit ő ezen a szent estén oly kegyetlenül elutasított; ő, akit az Isten akkora áldással áldott meg ezen a szent estén. Az idegen azt mondta, hogy neki is van édes anyja.

Persze Ferencnek eszéágában sem volt, hogy mi jár az ő édesanyjának az eszében. Mikor jóliakott már, elbeszélte a hadjárat egyes részleteit, Moszkva égését, a borodonói csatát, a hol a holttestemek a szó szoros értelmében egészen betakarták a földet, elbeszélte a visszavonulás részleteit, a rettenetes hideget, a hózivatarokat, a borzasztó éhséget, a mely sorait megírta, a berezina átkelését, a hol, míg a hidon átvonultak, az irtózatossá töltségben ezek vesztették életüket, a szomszédos hegytetőről pedig a muszkák árasztottak rájuk halálhozó tüzeletet.

— En se mentem a magam lábán, hanem vitték, taszították a tolongásban, lábam csak néha érintették halálvonaglásban levő emberek és állatok testeit. Egy ló testére léptem, lecsuszam róla és lezuhanok a folyóba, ha véletlenül egy jó barátom köpenyét el nem tudom kapni. Az ő segélyével aztán valahogyan kerestül jutottam a hidon, miközben ezek és ezek lették halálukat a Berezina 20 fokos vízében. Megmentőmmel aztán együtt vándoroltunk hazafelé. Neki nagy égési sebei voltak a lábain, a melyek akkora fájdalmat okoztak neki, hogy segítségem, támogatásom nélkül elveszett volna utközben. Így legalább némileg visszaférhettem neki azt, a mivel megmentéseért neki tartoztam. Ő csak tudni, merre van az én drága Albert barátom. En azt hiszem, nem tudnék semmi egyebet kívánni ezen a szent estén, a mi boldogságot tökéletessé tenné.

— Oh mily hálás lennék iránta, csak látnám itt közöttünk — mondá némán mély sóhaj-tással.

Ferenc pipára akart gyújtani és a közeli asztalhoz ment, egyszerre esodálkozva állott meg. — Szent Isten, hogyan került ez ide, — szólt a tárczát kezébe véve.

— Egy ember volt itt előbb, egy csavargó, az ejtette el — szólt nénem, de láttam remegését, a mikor ezeket a szokat kimondta. — Egészen ide a szobába jött, a lábai be voltak kötözve, a ruhája össze-vissza rongyolódva, bizony nem nézhettem ki belőle jobbat, mint csavargót s el is utasítottam.

— Ő édes anyám — sóhajtott Ferenc a legmélyebb fájdalom hangján. Hiszen én az én barátomnak ajándékoztam ezt a tárczát, a nevének két betijét a saját véremmel írtam rá, mikor egy kozák kardjától megsebesítve súlyos sebémmel vándoroltam. Ő én tudom, hogy az én barátom nem vált meg ezen emléktől. Az a szerencsétlen csak az én Albert barátom lehetett. Anyám, édes anyám, hogy tudtál oly kegyetlen lenni hozzá, hogyan üthetél ki egy szerencsétlent karásony este hajlékod küszöbéről.

— Ő édes fiam megbántam én már keményszívűségemet, nem volt azóta egyetlen nyugodt perczem. Ha ő az éjjel elpusztul, akkor tudom, hogy soha ebben az életben nem lesz nyugodalmam.

— Jó nénem, ne busuljon szóltam én könnyek közt. — Ferenc megmentője itt van a házukban. Mikor kiküldött vele, nem volt szívem, hogy ajtót mutassak neki. Nem tudtam hiúni, hogy rossz ember. Fölveztettem az erdőszegéd szobájába, vittem neki enni inni bőségesen, készítettem számára jó fekhelyet, én azt hiszem, hogy nyugodtan pihen most a jó meleg szobában.

— Az Isten áldjon meg mind a két kezé-

vel, édes gyermekem — szólt nénem és karjai közé szorította.

Ferenc már akkor nem volt közöttük. Fölsietett barátához s tíz percz múlva már négyen örültünk, hogy a dolog ily szerencsésen végződött.

Albert szívesen megbocsájtott nénemnek, mert mint mondá, úgy is meg volt győződve, hogy csak rövid ideig tartó rossz hangulat lehetett az oka az elutasításnak.

— Legyen dicsőség Istennek és békeség a jóakaratu embereknek.

— A többről csak annyit mondhatok, hogy Albert néhány hónapig még nálunk maradt, a míg sebe tökéletesen meggyógyult. Mikor már teljesen egészséges lett, akkor láttuk csak, hogy mily derék szép és művelt ember volt. Eljött anyja is hozzánk. Ő mily kimondhatatlan örömet okozott a boldog viszontlátás. Aztán még csak egy dolog történt, a mit érdemes fölemlíteni, az, hogy Albert és én egy pár lettünk. Megszerettük egymást és boldogul éltünk egészen jó Albertom haláláig. Isten nyugosztalja szegényt.

— Lássátok gyermekeim a jó Isten a rosszat is jóra tudja fordítani. Azért mondjuk e szent estén: dicsőség a mennyekben Istennek és békesség a földön a jóakaratu embereknek.

Eddig tartott a nagymama elbeszélése.

Berthold Thodor után németből

Bilkei Ferenc.

Nincs virág . . .

Nincs virág a földön, lomb levél a fákon,
Jött az ősz viharja és letépte mind:
Hervadás, enyészet, szomorú borongás,
Ez a mit a szem lát, bárhova tekint.

Pirkadó hajnal, a napkelet világa,
Sohse bontja most ki szép arany haját,
Vesztegel a fényes napsugár az égen,
Sűrű, lomha felhők rég eltakarák.

Hallgat a madárdal, messze szállt a fecske,
A bokorban nem zeng siró csattogány,
A daru nem krigat, a rigó nem fitytyent,
Senkisé merenghet a pipis dalán.

Komor és hideg a lég, a lanyha szellők
Régen elröpültek más égtáj felé,
Fagyban a föld kérge, vad süvöltő szélvész
A mezőket röggel és hóval fedé.

Fény, virág, dal nincs, de földi fény helyett az
Örökkévalóság napja szállt közénk:
A szép Istenfi, Jézus jött le hozzánk
A sötét világnak szent világaként.

Az öröm virága nyílik a szívekben,
S a lelkekbe édes illatot lehel,
S gyermek, ifju, és agg öröme virágít
Jézus jászolánál zengve hinti el.

A hideg világba az örök szeretet
Melegét árasztja az Isten fia,
S az emberi szívnek, mely azt befogadja,
Van ma nap már mitől fellángolnia.

A dalok helyett meg angyal ének hallik,
S hirdeti a fölnek a rég várt ígét:
Istennek dicsőség, embereknek béke,
Higgyen és reméljen az emberiség.

Kemenes.

Salve flores Martyrum.

— Prudentius. —

Udva légyetek vértanúk virági,
Kiket az élet zsöngé hajnalán
Krisztus vad ellensége letarolt,
Mint hasadó rózsákat a vihar.

Krisztus legelső áldozatai,
Legyilkolt gyenge nyáj; gondtalan
Ott játszatok az oltár számolyán,
Játékszeretek: pálmá s koronák.

Zengjétek velünk a Szűz szent Fiát:
Dicsőség a megtestesült Igének,
Dicsőség a Mindenható Atyának
S Szentlélek Istenünknek mindörökké!

Jáncsi Gusztáv.

Az irgalom győzelmi ünnepe.

Az Igazságosság már-már azon volt, hogy véglegesen sújtja az emberiséget, a mely Ádám bűnében végtelenül megsértette az isteni jószágot.

Az Irgalom keservesen zokogott. Könyörtelét esedezve fordult a mennyei Atyához, hogy a szegény emberi nemet megóvja a teljes elvetéstől.

Ez ellen azonban az Igazságosság vétót emelt és követelte a méltó megtorlást.

Az ügy elintézése a Fiúra lett bízva, a kinek az Atya átadta minden ítélétét.

„Oh örök Bölcsesség” — mondá a két perlő fél — ha nem tudsz bennünket összeegyeztetni, ugy jobb lett volna, ha soha sem teremtette volna az embert.”

Az Ige erre atyja elé járult e szavakkal: „Atyám, szemed előtt mi sem tiszta és semmi-féle teremtmény nem képes Neked elégtételt adni, megvetheted-e fiadnak áldozatát? Ime jövök, hogy akaratodat teljesítem. Magam kívánok közvetítő lenni és helyreállítani művedet és dicsőségedet. És venni fogod az imadás, dicséret és szeretet engesztelő áldozatát.”

„Igazságosságomnak elégtételt kell nyernie” — volt a válasz az Atya részéről. „A teremtmény képtelen erre, hogy ily módon visszaszerzné magának eredeti tisztaságát és szentségét. Véraldozatra van szükség. Ha szereteted ösztönöz, hogy magad váltsd meg a szerencsétlen emberiséget, ugy szívesen veszem kezedből az áldozatot. Vedd föl tehát magadra a porhüvelyt és mutasd be nekem személyedben a véraldozatot, megfosztva magad-magadát éle-tedtől. Az emberi nem üdve és nevednek fölmagasztalása lesz szeretetednek és engedelmessé-gednek drága gyümölcse.”

Eme örök időben vett isteni terv időben nyerte teljesülését, midőn a bethlehemi istálló felett fölhangzott az angyalok karának öröme: Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis. Dicsőség a magas-ságban Istennek és béke a földön a jóakaratu embereknek.

Oh jertünk mi is! Örvezzünk az Úrnak, vigadjunk a mi szabadító Istenünknek. Járul-junk orozája elé és énekel vigadjunk Néki.

Humillinus.

Nagy karácsonyi és újévi selyemáru-eladás

SZÉNÁSY, HOFFMANN és TÁRSA

lyoni és párisi selyemkelme-különlegességek áruházában
BUDAPEST, IV. kerület, Bécsi-utca 4. szám.

Kezdődik november 15-én és tart december végéig.

A többek között a következő áruk kerülnek eladásra, u. m.:
Liberty mervé!leux, tiszta selyem, több mint 150 színnyalat, mét. 78 kr.
Mosóbarsonyok, méterje 75 kr. és feljebb.
Lyoni foulard japon és chinai selyem, méterje 58 kr. és feljebb.
Mosóselyem, valódi mosható 80 cm. széles, méterje 95 kr. és feljebb.
Taffetas, csikos és kockás, garant. tiszta selyem, mét. 98 kr.
Fekete mintázott selyem, garant. tiszta selyem, mét. 85 kr. és feljebb.
Szíves figyelmébe ajánljuk maradék-osztályunkat, hol bluzok, egész toilletek és juponokra alkalmas maradékok rendkívül olcsó áron kaphatók. — A fenti szabott árak november 15-től december végéig érvényesek. — Czegünknel a tulbecslés teljesen ki van zárva, mivel az árak minden egyes cikken számokban láthatók.

Vidékre mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

Építések, építőmesterek és háztulajdonosok
figyelmébe ajánlja gyártmányát az

ELSŐ MAGYAR

„SCAGLIOL” építőlemez-gyár

TATA-TÓVÁROS.

A szabadalmazott építőlemez, nyaralók, lakóházak, amerikai jégvermek, gazdasági és gyári épületeknek vagy ezzel átalakításánál kiválóan alkalmas.

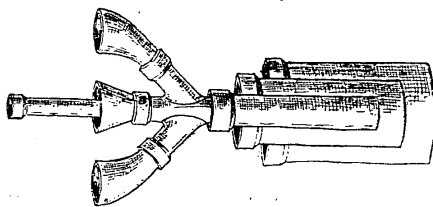
Tűz és fagymentes, teljesen száraz mennyezetek, boltzatokat, kerítésfalak, válaszfalak, kémény és szellőztető csövekhez alkalmas, gomba, fag és salétrom mentes anyag.

Uj, gyors és a legolcsóbb építkezési rendszer. Magyarizáló fűzetek és egyes anyagok árai díjtalanul küldendők.

Beton és Cementáru-gyár.

Szabadalmazott (Zis-seler rendsz.) sodrony-szövetbetéti betoncsövek, könyvek, tölsér és elgázások bármely átmérővel, továbbá lábazati-kövek, lépcsők, kényényfedők és cement br kőlapok állandóan raktáron vannak. — Írtálló jászolokat, etető és itató vályokat jutányos áron készíttetnek.

SZVOBODA
GYULA
építész.
TATA-TÓVÁROS.

HIRDETÉSEK

felvételnek

jutányos áron

kiautóhivatalunkban

(Iskola-utca 4. sz.)

ÁRUHÁZ A „KÉK CSILLAGHOZ”

NÁDOR-UTCA, VOLT STEININGER SÁNDOR-FÉLE HELYSÉG.

A közeledő karácsonyi és újévi ünnepekre már ma megnyitjuk

Nagy karácsonyi vásárunkat,

mely 1900. január hó 1-ig tart,

tudatván t. vevőinkkel, hogy összes raktáron levő cikkeinket: ruhakelméket, barchetokat, mosókelméket, selymeket épugy csipke és gyapjúfüggönyöket, szőnyeget, vászonárut

bámulatos olcsó árakon bocsájtjuk eladás alá.

Legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándékok:

1 teljes szövetruha összes béléssel és dísszel	2 frt 75 kr.
1 elegáns téli kabát.	5. — 5 frt 50 kr.
1 szörme garnitúra (karmantyú és ezecza).	3 frt 50 kr.
1 elegáns flanell blous.	— frt 57 kr.
1 elegáns selyemblous.	2 frt 25 kr.
1 selyem színházi echarp rojttal	— frt 94 kr.

Szenzációs olcsóság!

Pongis selyem, legszebb minta és színekben.	—55. — frt 75 kr.
Brocát selyem, színes és fekete.	—75. —95. 1 frt 05 kr.
Homespun kelme 120 cm. széles	— frt 78 kr.

Szigoruan szabott árak! — Azonnali készpénzfizetésnél 5% engedmény!

Vidékre mintákat szívesen küldünk!

Vidékről beérkező megrendeléseket pontosan teljesítünk!

Áruház a „Kék Csillaghoz.”

SCHUBERT és SCHLESINGER

DIVATÁRUHÁZA

SZÉKESFEJÉRVÁR, NÁDOR-UTCZA

Óriási Occasió eladás!

Karácsonyi vásár, mely már most kezdődik és tart 1901. január hó 1-ig.

Legkedvezőbb alkalom karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak bevásárlására, de épúgy nagyobb bevásárlások eszközlésére, mert raktárunk összes czikkei 1901. január hó 1-ig leszállított áron kerülnek eladás alá.

Karácsonyi árjegyzékünk:

Angol scheviott kelme 120 cm. széles, minden színben Mt. ár	40, 45, 50.	Mosó flanel minden színben méter ár	20, 22, 28.	1 vég czérna kanavászon	frt 4.50, 5.50, 6.50.
Női posztó dupla széles, Mt. ár	45, 50.	Szines barchetok jó mosható minőségben mt. ár	20, 22, 26.	1 vég csinvat ágyhuzatra	frt 5.75, 6.75.
Francia divat kelme 120 cm. széles, méter ár	85, 95.	Előbbi idénnyről visszamaradt színtartó mosókelmék mt. ár	18, 20.	1 vég csinvat	frt 10.50.
Mosó bársonyok remek szép színekben, méter ár	90.	Piquet és batisztok legszebb szín és mintázatban mt. ár	28, 35.	1 vég vászon damask	frt 11.50.
Szines foulard selymek kitűnő minőség, remek színváltozásokban mt. ár	75.	1 vég valódi Schroll siffon	4 50, 5.50.	1 vég egész nehéz damask	frt 12.50.
Szines grograin selymek legszebb szín mintázatban mt. ár	88.	1 vég creasz vászon, kitűnő minőség	6.50, 7.50.	Szövet, selyem, mosó flanel és kazán maradékok minden árban.	
Szines és fekete brokát selymek méter ár	95, 1'05, 1'25.	1 vég Irlandi vászon	4.80, 5.50, 6.75.		
Egész nehéz fekete brokát selymek méter ár	1 frt 25, 1'50.	1 vég valódi rumburdi vászon 42 méteres	frt 21.—, 23.—, 28.—.		

Confectió osztály:

1 téli kabát szövet béléssel	frt 5.50.	Téli gallérok clott béléssel	frt 6.50, 8.50.	1 karmantyú és bolier nerz szőrméből	frt 3.50.
1 téli kabát selyem béléssel	frt 6.50.	Téli kör köpenyek	frt 12.—	1 karmantyú és bolier nutria szőrméből	frt 4.50.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk.

Vidékre mintákat bérmentve szívesen küldünk.

Kiváló tisztetettel

SCHUBERT és SCHLESINGER.